

RODOLJUB.

Glasiło „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca (ali če je na ta dan praznik, dan poprej) ter stane 70 kr. na leto. — Članom „Slovenskega društva“ pošilja se list brezplačno. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 8 kr., če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15 kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Národní Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

4. števí.

V Ljubljani, dne 20. februvarja 1897.

VII. leto.

Pred državnozborskimi volitvami.

Klerikalna agitacija razburja duhove po vsi deželi. Iz prižnic se zabavlja proti narodni stranki in podtikajo se jej razne neresnične stvari. Seveda glede resnice naša katoliška stranka ni bila nikdar posebno natančna, kar se je že večkrat očitno pokazalo, in v volilnih sredstvih tudi ni izbirčna.

Posebno hud boj bode za peto kurijo. Od narodne stranke kandiduje v tej kuriji krojaški mojster g. Matija Kunc. Njegov program že poznajo naši čitatelji. Posebno pa vendar moramo opozoriti nove volilce pete kurije na nekaj posebnega. Grof Taaffe je hotel sedanjim volilcem pete kurije dati volilno pravico v dosedanjih volilnih skupinah, kar bi bilo jedino pravično.

Toda klerikalci so se temu z vso odločnostjo uprli in so zaradi tega vrgli grofa Taaffeja vlado. Neki klerikalec je celo hotel dokazati, da hlapcem ne gre volilna pravica, ker neki nobenega davka ne plačujejo. Gospodarji baje zanje celo posrednje davke plačujejo. Tega klerikalni gospod ni jemal v poštev, da hlapec s svojim delom pripomore gospodarju, da more plačati posredne in neposredne davke. Neki slovenski klerikalni poslanec se je izrekel, da nikakor ne gre, da bi njegov hlapec imel

jednako volilno pravico kakor on. Klerikalna stranka se zadnji čas upira nauku socijalistov, da človek izvira od opice, kateri nauk je seveda napačen, a sama pa vendar dela mej ljudmi tako razliko, da bi res kdo mislil, da po njenih mislih ne izviramo vsi od istega Adama. Klerikalni poslanec se je čutil ponižanega, da bi njegov hlapec, ki je tudi kristjan in avstrijski državlján, volil tako, kakor on.

Naša klerikalna stranka je celo grofu Hohenwartu izrekla zaupnico, ker je preprečil Taaffejevo volilno preosnovo, da bi tisti, ki davka ne plačujejo, imeli isto volilno pravico z davkoplačevalci. Katoliška stranka stoji torej popolnoma na tistem kapitalističnem stališču, „da človek toliko velja, kolikor plača“. Zato naj pa novi volilci pete kurije dobro premislijo, predno dado svoje glasove kakemu klerikalnemu kandidatu.

Klerikalci kandidujejo gosp. dr. Kreka. Kakšen je ta gospod, je pač vidno iz tega, da je vedno delavcem se laskal s tem, da jim je pravil, da po njegovem mnenju pripada peta kurija delavcem, da mora biti kandidat delavec. Priporočal je delavca g. Gostinčarja. Toda ko je prišlo do odločitve, je pozabil vsa prejšnja svoja načela

LISTEK.

Mlinar in hudoba.

Po sredi vasi Dobrave žuburel je mali potok ter se izgubljal dalje tam v šumi. Na koncu šume na prijetnem mestu stal je stari leseni mlin starega Mihe, katerega so navadno nazivljali „Mihov mlin“. Nikdo v vasi se ni mogel spominjati, ali je mlin stareji ali pa mlinar sam; kajti vsakemu je bilo že od mladih nog tako znano: mlinar bel, majhen, vedno zdrav in dobre volje, mehkega srca in dobre duše — tako tudi mlin od pamtiveka vedno ravno isti: na levo stran malo nagnjen, s svojimi štirimi pol slepimi okni, s težkimi vrati z debelo hrastovo kljuko, pri katerih je ležal velik pisan pes, javljajoči se od časa do časa s hripajočim lajanjem — tako je tukaj

stal, kakor da nikdar ne misli propasti. Okoli mlina pa so hodile lepe pisane race in po vodi brskale goske, bele kakor sneg, kopajoče in gagajoče vsak dan.

Tako je bilo pred desetimi leti, tako lani in tako dandanes. Mlinarja Miho so daleč okoli poznali, da je poštenjak, kakoršni se le redko nahajajo; vsak dan je mlel, vsak dan delal, in vendar ni imel skoro drugega, kakor kruh in slanino (špeh), kar je jedel, in posteljo, na kateri je kakor zajec celo noč prebil. Veliko jih je bilo, ki so menili, da ima stari Miha nekje pod kamnom v vodi skrito mošnjo zlata, ali to so samo taki govorili, kateri so o sebi tako mislili, da bi tudi oni tako storili, ko bi bili na mlinarjevem mestu; večji del ljudstva pa je dobro znal, da stari Miha nima ničesar, le samo toliko si prištedi, kolikor mu je potrebno, da popravi mlin, a vse drugo razdeli med uboge. V dnu svojega srca je on užival

in prevzel kandidaturo. Vse tisto njegovo laskanje delavcem je torej imelo posebne namene. Sicer pa, kdor je za delavce, ne more biti pristaš stranke, ki se je toliko upirala razširjenju volilne pravice. Ves tisti krščanski socializem ni bilo nič drugega, kakor lovenje delavcev v klerikalne mreže. Mi mislimo, da morajo vsi razsodni delavci spoznati, da takemu možu, ki tako menja svoje nazore, kakor je tukaj storil dr. Krek, ne morejo zapupati, ter se na vse njegove obljube zanašati ne morejo. Če bode klerikalnim interesom to ugajalo, pa jih bode zatajil, kakor je sedaj zatajil Gostinčarjevo kandidaturo.

Pred vsem se pa ne sme iz vida spustiti, da je baš dr. Krek bil tisti, ki je najhuje govoril proti kompromisu. On je torej tudi nasprotnik jugoslovanskega kluba, ako bi v tem klubu ne vladali klerikalci. Zato je na shodu katoliških zaupnih mož katoliška stranka bila vsprejela neko resolucijo, ki nič ne pove. Po vsej pravici torej moramo reči, da so postavili dr. Kreka za kandidata, ker se nadejajo, da je on pravi mož, ki bode razdril jugoslovanski klub. Klerikalnim gospodom namreč ni nič prav po volji, da bi se slovenski poslanci na Dunaju postavili bolje na slovansko podlago. Krekova kandidatura že sama na sebi dokazuje, da ne marajo klerikalci za složno delovanje. „Slovenec“ sicer nekaj govori o Krekovem slovanskem prepričanju, a vse to ne more nobenega prepričati, dokler se jasno ne izreče, da dr. Krek in drugi pristaši katoliške stranke stopijo v jugoslovanski klub. Te jasne izpovedi pa dosedaj od klerikalne strani nimamo.

Kako je pri njih z narodnostjo, se je videlo ob Šušteršičevi volitvi. Za tega kandidata se je bil izdal najprej neki volilni oklic, ki ni narodnosti nič omenjal. Še le pozneje so se gospodje na narodnost spomnili, ko so videli, da preziranje narodnosti ni napravilo na volilce najboljšega vtisa. Pozneje je dr. Šušteršič pač se postavil na skrajno slovansko stališče v državnem zboru, a to največ za to, ker je vedel, da mu bode kmalu v drugič stopiti pred volilce. Zato se po njegovih govorih ne sme soditi narodno mišljenje katoliške stranke. Klerikalna stranka napenja vse sile, da izpodrine zlasti

v kmetijskih občinah vse narodne poslance. Že sedaj zatrjuje, da so kmetijske občine njene, četudi je pri volitvah v deželni zbor dosegla le zato tak uspeh, ker je z vso strastjo agitovala celo v cerkvi in ker pri volitvah narodna stranka ni bila razvila prave agitacije.

Pri volitvah bode torej boj. Na to opozarjamo vse somišljenike, naj delujejo po svoji moči za narodno stranko. Poučujejo naj ljudstvo, da ni vse res, kar bodo jim hoteli natveziti razni klerikalni agitatorji. Mi dobro vemo, da se bode mnogo zabavljalo pri teh volitvah proti velikemu kapitalu in liberalizmu, ki izpodkopuje kmetijski stan. Prereševali ne bodemo, koliko je židovski liberalizem kriv sedanjih razmer, ker narodna stranka tako s tem liberalizmom nima nobene zveze. Pač je pa naša katoliška stranka z njim bila v najlepšem prijateljstvu. Ne le, da je sedela lepo poleg Plenerja, Suessa, dr. Mengerja i. t. d. v koaliciji, temveč težko bi našli kako stvar, če je bila v prid velikemu kapitalu, da bi je ne bila podpirala naša katoliška stranka. Res, da je semterja govorila o nadlogah, ki tarejo kmeta, a v odločilnih trenutkih je gotovo pozabila na kmetijsko korist. Da, v tem oziru je včasih šla še dalje kakor vsak židovski liberalec. Tako se je nekaj govorilo, da bi se ponižale obresti od državnih dolgov, ker država sedaj lahko dobi denar po nižjih obrestih na posodo. To se pa ne misli morda po sili storiti, temveč le reklo se bode slednjemu, ki ima državne obveznice, če je zadovoljen s tem, če ne, se mu bode obveznica izplačala, to je država mu vrne, kar je dolžna. Po našem mnenju ima pač vsak dolжник pravico, da plača dolg, če se mu ponuja priložnost denar po nižjih obrestih dobiti na posodo. Vendar se je mej klerikalci našel mož, ki je temu ugovarjal, kar se je bal, da potem nekaj zgube bogate škofije i. t. d. Povedati moramo, da je stvar v zvezi z davki. Tem večje obresti država plačuje od dolgov, temveč davkov morajo tudi kmetje plačevati.

Dotični gospod ni bil Slovenec, temveč Nemec dr. Fuchs, ki je govoril na slovenskem katoliškem shodu v Ljubljani in je najboljši prijatelj naših klerikalcev. Da se pa z njim vjema naša klerikalna stranka, je pa vidno

to, kar drugi pogrešajo, a vendar je čutil, da je bogat — a to bogastvo je bila njegova, z usmiljenjem in ljubeznijo navdahnjena duša. Od svojih ni imel nikogar in vendar je občutil v duši, kakor da bi bil cel svet njegov, kakor da je vsak človek rojen mu brat, kakor da je vse, kamor pogleda, vse njegovo. Taka čutila mora samo zadovoljno in srečno srce občutiti.

Za našega mlinarja znal je tudi satan; znal je zanj in si razbijal glavo, na kakšen način bi tega mlinarja s pravega pota spravil in ga za-se pridobil. Sprva mu skuša vzeti zadovoljnost srca — ali vse zaman; stari Miha je bil jednako zadovoljen, če je imel polno ali malo mlenja; naj mu je satan nagajal, kolikor mu je hotel, mlinar ostane vedno isti, ni se jezil in tudi ni klet, ampak je samo rekel: „Hvala Bogu! kakor hoče On in njegova sveta volja, tako se naj zgodi!“ ... A hudir je

zamašil pri teh besedah svoja kosmata ušesa, videvši, da mu je stvar izpodletela; vsakikrat se mu je protivno zgodilo to, kar je on nameraval, in to ga je peklo ... Pohajajoč po svetu, vrnil se je vsako leto hudič vsaj enkrat k Mibovem mlinu, da bi poskusil, ali bi bilo mogoče njegovo dušo v svojo črno knjigo zabeležiti. Sajasta in debela knjiga iz volovske kože, bila je popolnoma polna imen: samo jeden kraj je bil več kot sto let prazen in to je bilo ono mesto, katero je hudič namenil mlinarju Mihi. Kadar je hudič to knjigo odprl in jo vidi popolnoma polne imen in to so bile vse izgubljene duše, katerim je že namenil posel in muke v svojem temnem cesarstvu, vsakikrat se je razveselil; kadar pa je opazil ono prazno mesto, spremenilo se mu je lice in radost mu je prešla, da se tako dolgo že trudi in ne more zabeležiti v svojo knjigo imena Miha.

(Dalje prihodnjič.)

iz tega, da nista niti „Slovenec“ niti „Domoljub“ imela grajalne besede za to. Ta dogodek je tako značilen, da je vredno, da ga dobro premislite vsi kmetje ob volitvah, če si hočete izbrati zares može, ki bodo zastopali

kmetke koristi, ne pa le vzdihovali o kmetški bedi, v odločilnih trenutkih pa na kmete pozabili in se potegovali le za posebne klerikalne, ali pa veliko-kapitalistične koristi, kakor so klerikalci vedno delali.

Politični pregled.

Pomnoženje vojakov. Zopet se misli na pomnoženje vojakov. Deželno-brambovski polki imajo nekateri tri, drugi po 4 batalijone in niso jednako razdeljeni po raznih poveljništvih. Sedaj se misli osnovati sedem novih brambovskih polkov. Poleg tega se misli osnovati še četrti batalijoni pri vseh polkih, ki jih še nimajo.

Šolski štrajk. Po nekaterih planinskih deželah je duhovščina začela hudo agitacijo proti novi šoli. Najprej se hoče iznebiti nepovoljnih jej učiteljev. Neki nemški list pripoveduje, da duhovniki že nagovarjajo stariše, naj ne pošiljajo otrok v šolo, koder so liberalni učitelji. Če bodo poklicani, zakaj otrok ne pošiljajo v šolo, naj porekó, da otrok ne morejo pošiljati v šolo učitelju, ki jih katoliški ne vzgaja, ampak le sprija. Klerikalci se nadejajo, da bo vlada poskrbela, če se začne tak štrajk, da se vsaj iz planinskih dežel odpravijo liberalni učitelji in šola popolnoma izroči v roke duhovščine. Prepričani so namreč, da se sedanja vlada ne bode upala odločno upreti hujskačem proti novodobni šoli. Klerikalci povsod začnejo boj proti novi šoli, v nekaterih deželah bolj, v drugih manj odkrito.

Nemški „šulferajn“, to Slovanom sovražno društvo je prišlo pri dunajskih krščanskih socijalistih že v veljavo. Predlagali so v dolenje-avstrijskem deželni zboru, da se mu dovoli 2000 gld. Dokler so protisemitje bili v manjšini so tej podpori vedno ugovarjali. S tem, da podpirajo to društvo, krščanski socijalisti najbolje dokazujejo sovražstvo do Slovanov. Tudi društvo „Südmark“ je bilo tako srečno, da je bilo deležno podpore dolenje-avstrijskega deželne zboru. To je pač dokaz, da dr. Lueger in tovariši hrepene po uničenju Slovencev.

Gorenjeavstrijski deželni zbor je Ebenhochov predlog o vpeljavi neposrednih volitev v kmetških občinah odstopil deželni odboru, da ga proučava in o njem poroča. Sodi se, da bi konservativci radi vso stvar le zavlekli. Za tajno in neposredno volilno pravico ne marajo, ker vedó, da bi zanje razmere ne bile več tako ugodne, ko bi župniki in kapelanje ne mogli več nadzorovati, kako je kdo volil. V javnih in volitvah po volilnih možeh tiči največja moč klerikalne stranke.

Štajerski konservativci niso izdali nobenega oklica za državnozborske volitve. To opravičujejo s tem, da je ves program vsake katoliške stranke izražen že v škofovem pastirskem listu. Oklica tej stranki sploh izdajati treba ni, ker bodo njeni kandidatje, kjer bodo voljeni, le vsled priporočila duhovnikov zmagali, ne pa zaradi tega, ker so že kaj storili za volilce in kaj še bodo. Klerikalni

baron Morsey letos ne kandiduje več. Kmetje ne marajo več zanj, kajti to jim je preveč, da se je gospod baron pri razpravi o novem sodnem redu potegoval, da bi se grajščaki ne smeli tožiti pri okrajnih sodiščih, kakor navadni kmetje, kjer menda ni primernih prostorov, da bi se v njih mogli sniti taki gospodje. Kmetje hočejo imeti poslanca, ki bi se nikjer ne sramoval ž njimi suiti.

Dalmatinski deželni zbor je vzprejel neko resolucijo, v kateri zahteva, da se upelje v Dalmaciji pri vseh političnih in sodnih uradih hrvaščina kot notranji in vnanji poslovni jezik. Italijani so izstopili iz deželne zboru, ker je odklonil osnovo italijanske ljudske šole v Spletu.

V gališkem deželnem zboru je poslanec Michalski stavil predlog, naj se upelje poljski notranji uradni jezik pri železniški upravi, pošti in žandarmeriji. Predlog se je izročil pravnemu odseku. Deželni zbor se bode najbrž izrekel za ta predlog, a ne ve se pa, če se bode vlada ozirala na sklep deželne zboru. Vlada se utegne že zaradi tega ustavljati, ker bi potem Čehi tudi za Češko kaj podobnega zahtevali. Grof Badeni pa dela pač obljube Čehom, a resne volje zares kaj storiti pa dosedaj še ni pokazal. — Gališki deželni zbor je povodom 50letnice cesarjevega vladanja jednoglasno sklenil obnoviti kraljevi grad v Krakovem in ga ponuditi cesarju. Predlog je stavil deželni maršal grof Badeni.

Vstaja na Kreti. Na Kreti so bili nastali hudi boji mej kristjani in mohamedanci. Po več mestih je bilo pobitih na stotine kristijanov. Celo generalni guverner Berović je moral bežati pred razjarjenimi Turki. Poročila s Krete so silno razburile javno mnenje po Grškem. Prebivalstvo je zahtevalo, naj Grška začne vojno za osvobodjenje Krete. Grški kralj se je udal želji naroda in odrinilo je grško torpedno brodovje na Kreto. Pred vsem je imelo namen preprečiti, da Turki ne izkrcajo vojakov na Kreti. Grki so pa nekaj vojakov že izkrcali, in prisvojili nekaj krajev. Generalni guverner Berović paša se je odpovedal svoji časti in odpeljal se na neki avstrijski ladiji. Poveljniki evropskih ladij so izkrcali vojake, da vzdržujejo red na Kreti in branijo Grkom zasesti ves otok. Bojé se, če si Grki prisvoje Kreto, da bodo Srbija, Črna gora in Bolgarija tudi zahtevale kak kos Turčije. Turčija oborožuje svoje brodovje, sklicuje rezerviste, odpošilja vojake na grško mejo. Grki so tudi poslali pod princem Nikolajem vojakov na turško mejo. Velevlasti so poslale mnogo ladij na Kreto. Kako se stvari razvijo, nobeden ne ve. Vsak čas se lahko začne velika evropska vojna.

Slovenske in slovanske vesti.

Volilcem!! Klerikalni agitatorji so sedaj na potu od hiše do hiše, da ponujajo svoje kandidate, kakor Čiči nekdanj sol. To je pač najjasnejši dokaz, da klerikalni kandidatje niso taki „ljubljeni narodu“ kot „Slovenec“ trdi. Če bodo izvoljeni, bodo pač le zaradi silne agitacije in pritiska. Vprašanje je pač, če so gospodje, katere klerikalni volilni odbor priporoča, sposobni za poslanstvo. To moramo odločno zanikati. Poslanec mora biti popolnoma neodvisen na vse strani. Klerikalcem pa predpisujejo vso politiko škofje. Brez dovoljenja škofovega ne smejo storiti nobenega koraka. Škofijstvo se more izreči, če je sploh zadovoljno s kandidaturom. V tem smislu se postopa v klerikalnem taboru na Štajerskem in Kranjskem. Koristi škofov, ki so veleposestniki, in koristi kmetov, malih obrtnikov in delavcev se gotovo ne ujemajo, zato klerikalni poslanec poslednjih treh stanov ne more dobro zastopati. Tudi v narodnem oziru se nam škofje ne kažejo prijazne in je tudi v tem oziru jako škodljivo voliti klerikalne kandidate. Le predobro je znana mlačnost resolucije katoliškega shoda v narodnem oziru. Tudi sedaj se klerikalci nočejo izreči odločno za jugoslovanski klub in je jako verjetno, da se zopet združijo s kako nemško „katoliško“ nam Slovencem gotovo neprijazno stranko. To so pač povodi, da noben pravi narodnjak, prijatelj ljudstva in zaveden volilec ne more dati glasu klerikalnim kandidatom.

(**Kandidatje narodne stranke.**) Narodna stranka je dosedaj postavila za kandidate dosedanje poslance gospoda **Josipa Kušarja** za mesto Ljubljano; gospoda **dra. Andreja Ferjančiča** za gorenjsko-notranjska mesta in trge; gospoda **Frana Višnikarja** za trebanjsko-kočevske kmetijske občine. Ti trije gospodje so že dosedaj bili poslanci in so vedno zvesto zastopali naše narodne zahteve in koristi svojih volilcev. Posebno se je g. Kušar vedno poganjal za koristi mesta Ljubljane, g. dr. Ferjančič je večkrat z odločno besedo in ne zastoj zagovarjal koristi idrijskih delavcev. V narodnem oziru so bili vsi vedno neuklonljivi. Kot bivši poslanci imajo tudi dosti ugleda in poznajo vse parlamentarno delovanje in bodo gotovo bolje zastopali koristi našega naroda in svojih volilcev, kakor kaki nevinici. Gospod Kušar kot trgovec in obrtnik tudi gotovo najbolje pozna trgovske in obrtne potrebe sploh, zlasti pa ljubljanskih obrtnikov posebe. Gospod dr. Ferjančič je pa bil že dosedaj podpredsednik slovensko-hrvatskega kluba, kar najbolje dokazuje, da so njegove sposobnosti znali ceniti ne le slovenski temveč tudi drugi državni poslanci. Tudi v jugoslovanskem klubu, ki se osnuje, bode gotovo zavzemal važno mesto. Gospod Višnikar se je v državnem zboru pokazal, da je izveden posebno v pravnih vprašanjih in z vso odločnostjo je branil narodno enakopravnost in koristi Dolenjske. — Za peto kurijo kandiduje gospod **Matija Kunc**. On o javnem delovanju ni novinec. Posebno si je pridobil

mного zaslug za razširjenje politične zavesti mej delavci in obrtniki na Kranjskem. Njegovo načelo je bilo vedno, da je treba braniti pred vsem koristi vseh delujočih stanov. Kot bivši mestni odbornik se je ob vsaki priložnosti potegnil za koristi obrtnega stanu. Zato smo pa prepričani, da bodo narodni volilci z veseljem in popolnim zaupanjem oddali svoje glasove omenjenim kandidatom in se ne bodo dali zapeljati od klerikalnih agitatorjev.

(**Dan volitev — počitnice**) Naučni minister je zaukazal, da naj bodo na dan volitve šolske počitnice, da bodo mogli tudi učitelji voliti. Dosedaj so večkrat učitelji imeli težavo, če so hoteli se poslužiti svoje volilne pravice. Dogodilo se je celo, da so jih Nemcem ali pa klerikalcem naklonjeni okrajni glavarji klicali na odgovornost.

(**Deželni zbor kranjski.**) V četrti seji se je poslanec Schweiger znosil nad metliškimi cestnim odborom in zahteval, da se mu naroča, naj oddaje gramoz dražbenim potom. Dr. Tavčar, deželni predsednik baron Hein in dr. Schaffer so mu pojasnili, da take stvari ne spadajo v deželni zbor, temveč so stvar deželnega odbora. Nato je Schweiger svoj predlog umaknil. Rešilo se je več računskih zaključkov in proračunov ter nekaj cestnih stvari. Poslanec dr. Papež je predlagal, naj deželni zbor sklene, da finančni odsek proučava vprašanje o dokladah na osebno dohodarino. To je treba zaradi tega, ker bode država dajala del prebitka dohodarine tistim deželam, ki ne naložé nobenih priklad. — V peti seji je poslanec Lengeh utemeljeval svoj predlog o zlaganju zemljišč. Dokazoval je, koliko večjo vrednost bi posestva imela, ako se zlože, ker bi vsak posestnik imel svoje posestvo lepo vkup. — V šesti seji so se rešili razni računski sklepi in proračuni ter se je sklenilo, da se redutno poslopje proda mestu ljubljanskemu za 27.500 gld. — V sedmi seji rešile so se nekatere cestne stvari, izročila se je prošnja županstva v Račni za osuševanje račenske doline deželnemu odboru, da izposluje $\frac{3}{4}$ proračunjene svote 3354 gld. od poljedelskega ministerstva. — V osmi seji je dr. Majaron utemeljeval svoj samostalni predlog o ustanovitvi občinskih posredovalnih sodišč. Govornik je pojasnjeval dotične zakone in kako so se posredovalna sodišča drugod izvrstno obnesla. Tako se je na Gorenjem Avstrijskem pri taci posredovalnih sodiščih v šestih letih poravnalo 4000 pravnih in s tem preprečilo ogromno stroškov. Govornik predlaga, naj deželni odbor poizveduje in v prihodnjem zasedanju poroča, ali naj se po vseh občinah, oziroma po katerih naj se upeljejo mirovna sodišča. Do tedaj naj deželni odbor vpliva na občine in jim pomaga, da osnujejo taka sodišča in priredi naj potrebnih tiskovin. V tej seji priporočal je poslanec Hribar osnovo postajališča dolenjske železnice pri klavnici v Ljubljani in poslanec Pakiz napraviti postajo v Žlepiču.

(**Kurat gospod Anton Koblar**) je izstopil iz izvrševalnega odbora narodne stranke. Ta mož, ki je bil s

pomočjo narodne stranke postal državni poslanec, se je zavezal z dr. Gregoričem in v „Slovenskem Listu“ napadal narodno stranke mej tem, ko je še vedno sedel v odboru narodne stranke. To dvorezno postopanje ni moglo dolgo trajati, in narodna stranka je od njega zahtevala odločne izjave, naj se izreče, na kateri strani da je in opusti pisateljevanje za list, ki je osnovan, da narodno stranko razbije. Gospod Koblar pa tega ni hotel storiti in se je ločil od narodne stranke. Pri tem je omeniti, da gosp. Koblar ni hotel kandidovati v notranjskih kmetijskih občinah, kateri mandat mu je narodna stranka ponujala, ker je ž njim upala najlažje zmagati. Izgovarjal se je, da bi ga škof utegnil suspendovati (odstraniti od službe), v mestih lahko kandiduje, ker mu je bil škof že dovolil. Mi rečemo le to, da narodna stranka ne more vzprejeti za kandidata moža, ki mora šele v škofiji prositi dovoljenja, če sme kandidovati. Zato tudi v gorenjskih mestih g. Koblarja več kandidovati ne more. Narodni volilci gorenjsko-notranjskih mest in trgov pa pač ne bodo oddali svojih glasov možu, ki mora plesati, kakor bi mu v škofiji godli. Volili bodo moža, ki bode lahko brezozirno zastopal njih koristi in se mu zaradi tega ne bode treba pred nikomur opravičevati.

(Volitev volilnih mož v Ljubljani) Mestni magistrat razglasa: Da bo mogoče za V. kurijo razpisane volitve volilnih mož v Ljubljani brez posebnih težav in točno izvršiti, izpremeni se tuuradni razglas z dne 30. januarja t. l., štev. 4027, glede časa in pa kraja teh volitev tako-le: Volitve volilnih mož vršile se bodo v Ljubljani 4. dan marca letos od 8. ure zjutraj do 1 popoldne in od 3. do 6. popoldne v sledečih prostorih: a) volilci I. (šolskega) okraja volijo vsi v mestni dvorani; b) v II. (šentjakobskem) okraju volijo volilci z začetnimi črkami A do L v šolski sobi št. 16 c. kr. strokovnih šol; volilci z začetnimi črkami M do Ž pa v pritlični sobi na desni strani od glavnega uhoda v Virantovi hiši; c) v III. (dvorskem) okraju volijo volilci z začetnimi črkami A do G v šolski sobi I. a, volilci z začetnimi črkami H do L v šolski sobi II. b mestne ljudske šole na Zoisovi cesti, volilci z začetnimi črkami M do R v telovadnici c. kr. velike realke in volilci z začetnimi črkami U do Ž v letnem salonu hotela pri Maliču; d) v IV. (kolodvorskem) okraju volijo volilci z začetnimi črkami A do G v šolski sobi III. a, volilci z začetnimi črkami H do L v šolski sobi III. b mestne ljudske šole v Komenskega ulicah, volilci z začetnimi črkami M do R v dvorani katoliškega društva rokodelskih pomagačev v Komenskega ulicah, volilci z začetnimi črkami S do Ž v dvorani Hafnerjeve pivarne na Sv. Petra cesti; e) volilci V. (na Barju) okraja volijo v šoli na Barju. f) volilci iz Vodmata volijo v šoli pri Sv. Petru v Ljubljani. Za te volitve se ne bodo izdale volilcem nikake izkaznice. — Volilcev v peti kuriji ima mesto Ljubljana 6519, in sicer: v I. okraju 714, v II. okraju 1071, v III. okraju 1920, v IV. okraju 1847, v V. okraju 456, v VI. okraju 510. Kar so drugi listi v tem oziru poročali, je bilo napačno

(Kandidatje klerikalne stranke) Naša klerikalna stranka je postavila naslednje kandidate: za peto kurijo dra. Kreka, o kateri kandidaturi govorimo na drugem mestu; za gorenjske kmetijske občine kandidujejo poštarja v Podnartu, g. Pogačnika, o katerem je le znano, da njegovo odločno „katoliško prepričanje“ ni posebno staro, če je pristno, ne vemo; za notranjske kmetijske občine kandidujejo dra. Žitnika. Tega volilnega okraja klerikalci niso povse gotovi, zato pa ondi kandidujejo dra. Žitnika, ker jim na njem ni dosti ležeče. To se je videlo pri zadnji državnozborski volitvi, ker so ga bili siloma odrinili, da je potem kandidoval dr. Šušteršič, katerega sedaj zopet kandidujejo v volilnem okraju ljubljanska okolica-Vrhnika-Litija-Ribnica. O tem gospodu smo že o svojem času mnogo pisali. V trebanjsko-kočevskem okraju kandidujejo vodjo Povšeta, ki je že deželni odbornik in torej ne bode mogel ob enem dobro opravljati državnega poslanstva in deželnega odborništva. Za novomeške kmetijske občine kandidujejo dosedanjega poslanca Viljema Pfeiferja, moža, ki ima iz prejšnjih časov več zaslug, toda poslednji čas ga zapuščajo telesne in duševne moči.

(Miglaj s polenom.) Klerikalna stranka je na Gorenjskem postavila kandidatom za kmetijske občine g. Josipa Pogačnika, dasi se je za g. Toma Zupana izreklo 46 duhovnikov, 35 županov, 56 obč. svetovalcev. oziroma odbornikov in 93 drugih mož, skupaj 230 volilcev, za g. Pogačnika pa le „blizo toliko“ volilcev. Na Gorenjskem je pa nekaj mož, ki se nečejo slepo ukloniti komandi osrednjega volilnega odbora katoliško-narodne stranke, nego agitujejo še zdaj prof. Tomo Zupana. „Slovenec“ je radi tega v velikih skrbih. Dne 15. t. m. je priobčil članek, v katerem roti svoje somišljenike, naj se drže discipline, zajedno pa namigava g. Tomo Zupanu, da ga zadene škofova nemilost, če se ne umakne. „Slovenec“ pravi: „Ker je g. prof. Tomo Zupan v pismu, s katerim je nabiral podpise zase, omenjal, da tudi prevz. gosp. knezoškof nimajo ničesar proti njegovi kandidaturi, zato omenimo, da so prevz. gosp. knezoškof rekli, da nimajo nič proti prof. Tomo Zupanu, ako se večina okraja odloči zanj in ako ga za kandidata postavi osrednji odbor katoliško-narodne stranke.“ — To je pač dosti jasno povedano! Zdaj vé g. prof. Zupan, pri čem da je.

(Kapelan Rudolf pred sodiščem.) Dne 10. februarja se je vršila obravnava proti trnovskemu kapelanu Rudolfu zaradi zapeljevanja h krivemu pričanju in proti vojaku Jožefu Benigerju zaradi krivega pričevanja. Ko je leta 1894. kapelan Rudolf biro pobiral, je prišel tudi k tedanjemu županu gostilničarju g. Ivanu Urbančiču. V veži so se sprli zaradi bire, ker je kapelan trdil, da je nekaj še Urbančič dolžen od prejšnjega leta. Pri tem je kapelan neki rekel njemu, da ni pošten človek. Urbančič je rekel na to možakom, ki so bili v veži: „Možje, vi ste slišali, bodele torej pričali“ in vložil je tožbo proti kapelanu Rudolfu. Dne 19. decembra leta 1894. je bila obravnava. Obtožba pravi, da je Rudolf povabil tri priče k sebi in jih poučeval, kako naj pričajo. Ko so pa potem pri obravnavi bile povabljene še druge priče, se je

Rudolf, videč, da se ne more izkupati, pobotal s tožiteljem, mu obljubil, da dotično žaljenje prekliče po listih in dá za uboge trnovske občine 50 gld. in družbi sv. Cirila in Metoda 50 gld. Po Trnovem se je tedaj govorilo, da so kapelanove priče, ki so trdile, da kapelan ni izrekel dotičnih besed, oziroma, da jih niso slišale, po krivem pričale. Nekega večera je baje France Beniger pravil nekemu Francu Beliču, da je po krivem prisegel, a on ni tega kriv, ker ga je kapelan tako nagovoril. France Belič je to povedal županu Urbančiču. Druga priča France Vidic je pri neki priliki povedal Urbančiču, kako ga je kapelan nagovarjal. Urbančič je vsled tega vložil ovadbo proti kapelanu Rudolfu zaradi zapeljavanja priče h krivemu pričevanju, in začela se je preiskava proti Rudolfu in Francu Benigerju, ki je v omenjeni pravdi zaradi žaljenja česti, ne da bi bil povabljen, prišel k sodišču in odločno pričal, da ni kapelan izrekel omenjenih besed. Tako obtožnica. Pri obravnavi je pričal France Vičič izpovedala, da je bil kapelan priče povabil k sebi in napeljal pogovor na to, da Urbančič toži. Vprašal je njega, kako bode pričal. On mu je odgovoril, da bode rekel, da ni ničesar slišal, ker je bil šel iz veže. Kaplan je pa rekel, da ne sme pričati, da ni ničesar slišal, temveč naj reče, da on ni tako rekel, kakor je rekel. Katere besede je mislil kaplan, se priča več ne spominja. Nadalje je Vičič pritrdil, da bi bil krivo pričal, da je tako pričal, kakor ga je kapelan učil. Druga priča Anton Beniger je izpovedala, da je kapelan rekel, naj ne ozirajoč se nanj, le resnico govori. Ker je pa ta priča v preiskavi bila drugače izpovedala, namreč, da je Rudolf rekel, naj ne pričajo, kakor Urbančič toži, je predlagal državni pravdnik, da se priča zapre in se proti njej začne preiskava. Dati jo v preiskovalni zapor je potrebno, ker je priča pod takim uplivom, da drugače ni misliti, da bi preiskava proti njej imela kaj uspeha. Sodišče je ustreglo le zahtevi po preiskavi. Priča Princ, ki je že pri prvi obravnavi pričala zoper kapelana, je odločno izpovedala, da je tedaj slišala omenjene besede. Nekoč je pa kapelan Rudolf Princu pretil, da pride v kriminal, ako bode pričal, da je on rekel, da Urbančič ni pošten, češ, da ima tri priče, ki prisežejo proti njemu. Priče Belič ni sodišče moglo dobiti. Biva sedaj neki na Reki, a ni oglašen pri policiji, torej se mu povabilo dostaviti ni moglo. Prečitela se je izjava te priče pred sodiščem v Tretu, ki potrjuje višje omenjeni pogovor njega z Jožetom Benigerjem. Prečitelo se je pa pri sodišču še drugo pismo Beličevo Urbančiču, v katerem naznanja, da je dobil brezimno pismo, v katerem se mu preti, da pride v kriminal, ako bode proti Rudolfu pričal. Priča kapelanov prijatelj župan Franc Beniger, trdi, da je bil pri dotičnem pogovoru, a je Rudolf le priče prigovarjal, naj po pravici pričajo. Pogovor na to stvar je tedaj Vičič napeljal. Ne spominja se pa, da bi bil on jih tedaj vkupe vabil, kakor trdijo prejšnje priče. Priča kapelan Žužek, ki je sedaj v Preddvornu, v nasprotji s prejšnjo pričo izpoveduje, da je sam Rudolf jel može izpraševati, kako bode pričali. Sicer jim je pa svetoval, naj le res

nico govore. Omeniti je pa, da Franc Vičič trdi, da poslednjih dveh prič pri tem pogovoru niti bilo ni, pač pa pravita zatoženi Jožef Beniger in Anton Beniger, da sta bili. Sodišče je Rudolfa oprostilo zatožbe. On je pač sumljiv, da je uplival na priče, a vendar se ne more izjav priče posneti, da bi bil upliv tak, kakršnega prepoveduje zakon, Franca Benigerja je pa obsodilo sodišče v trimesečno težko ječo, ker je njemu krivo pričevanje dokazano.

(Umrl) je dne 8. t. m. v Metliki g. Ferd. Zalokar, naš dolgoletni župan in zdravnik. Bil je štajerski rojak in pletla se mu je nemška izgoja dalj časa krog noge, ali našel je skoraj, od kod da je in kje živi, in bil domoroden, pošten Belokranjec. Dosegel je precejšnjo starost in bil trden do zadnjega leta. Bil je jeden osnoveatelj prve Dol. posojilnice, registrovane zadruge z neomejenim poroštvom, ki je v Belokrajini marsikateremu izmogočila iti v Ameriko in rešiti svoje domovanje v času, ko vinska trta ni več roditi mogla. Bodi mu blag spomin!

(Potrjen zakon.) Cesar je potrdil v kranjskem deželnem zboru vzprejeti zakon glede razdelitve občine Škofjaloka v dve samostojni občini.

(Dopisnice bodo dražje!) Nekateri listi javljajo, da bodo dopisnice, katere veljajo sedaj 2 kr., od novega leta dražje, veljale bodo neki 2½ kr.

(Nov strokovni list) Odbor zaveze kranjskih gasilnih društev je, ustrezaje nujni potrebi in občni želji vseh gasilcev, ustanovil svoj posebni strokovni list „Gasilc“. Uredništvo je prevzel g. Fran Trošt na Igu. Za sedaj bo list izhajal poljubno po potrebi in ga bodo člani „Zaveze“ dobivali brezplačno, dočim dobé neudje vsako številko po 10 kr. List je spretno urejevan in iskreno želimo, da bi se vzdržal, pripomniti pa moramo, da se je v listu odmerilo nemščini veliko preveč prostora. Gasilci na Kranjskem so z malimi izjemami zgolj Slovenci, kateri želé pouka in poročil v svojem jeziku!

(Nov odvetnik) Gosp. dr. Josip Kušar je otvoril svojo odvetniško pisarno v Vegovih ulicah št. 6 v Ljubljani.

(Slovenščina je pri koroških Nemcih) prišla v precejšnjo veljavo. Vabila za svoje volilne shode razpošiljajo v slovenskem jeziku in tudi slovenski list mislijo izdajati. Z nemščino torej vender ne gre več.

(Novi deželni odbor štajerski.) V štajerski deželni odbor so voljeni: liberalci Attems, nemškonarodni dr. Reicher, dr. Derschatta, dr. Kokoschinegg, dr. Schmiederer in Slovenec Robič. Najznamenitnejši je pri tem, da sta padla Slovencem skrajno sovražni liberalci dr. Schreiner in klerikalec Karlson. Slovenci in nemški narodnjaki so namreč vzajemno postopali v vseh slučajih, v katerih je bilo prišlo do ožje volitve in se ravnali po načelu, da roka roko umije. So se li že poprej Slovenci in narodni Nemci kaj dogovorili, tega mi ne vemo. Vsemu temu, kar liberalni in konservativni listi poročajo, ni dosti verjeti. Sedaj zoper Slovence in narodne Nemce jednako zabavljajo liberalni in klerikalni Nemci. Vidi se zopet, da so ti gospodje lepo jedini, kadar gre proti Slovencem.

(Iz štajerskega deželnega zbora.) V seji dne 12. t. m. stavili so dr. Ivan Dečko in drugovi naslednjo interpelacijo, seveda v slovenskem jeziku: „§ 23. volilnega reda za državni zbor predpisuje, da se razpis občnih volitev razglasi po plakatih v vseh občinah dežel, zastopanih v državnem zboru. Samo ob sebi umevno je, da mora ta razpis biti v jeziku, ki se govori v dotični občini; ravno tako samo ob sebi umevno pa je, da se ta razpis v občinah, kjer se govorita dva jezika, razglasi v dotičnih dveh jezikih. V mestu Celju se pa pri razpisu sedanjih volitev za državni zbor ni postopalo tako. Akoravno je mesto celjsko dvojezično mesto, in akoravno so Slovenci uvaževanja vreden del volilcev mesta celjskega, nabil je mestni urad celjski razpis volitev samo v nemškem jeziku. Istotako je razglas od 5. februvarja 1897., št. 32 praes., s katerim županstvo naznanja, da je volilni imenik za občni volilni razred zavoljo reklamacij vsakemu na ogled, nabit samo v nemškem jeziku. Ta način objavljanja tako važnih razglasov je proti namenu, katerega imajo ti razglasi, je kršenje narodne enakopravnosti ter je nadalje žaljivo preziranje slovenskega življa v mestu celjskem. Podpisani usojamo si torej staviti sledeče vprašanje: Je-li visoka vlada rači nemudoma potrebno ukreniti, da se razpis volitev, ter sploh vsi razglasi, zadevajoči volitev objavijo, oziroma objavljajo v Celju tudi v slovenskem jeziku. Dr. Ivan Dečko, dr. Franc Rosina, Lendovšek, Robič, dr. Jos. Srnec, Žičkar, dr. Jurtela.“

(Slovenski državnozborni kandidatje na Štajerskem.) Shod zaupnih mož je postavil za kandidata v peti kuriji spodnještajerskega volilnega okraja urednika „Domovine“ in posestnika tiskarne, g. Drag. Hribarja, za kmetske občine pa gg.: Frana Robiča, Lavoslava Gregorčica in Hugona viteza Berkša in za celjsko mestno skupino gospoda Jura Hraševca. Prva dva sta že bila dosedaj državna poslanci. Za mariborski volilni okraj pete kurije Slovenci menda ne postavijo kandidata. Proti gospodu Hribarju močno ruje duhovščina. Gospodom ni po volji, ker je v Celju osnoval svojo tiskarno in časopis „Domovino“ ter tako dela škodo mariborski klerikalni Cirilovi tiskarni in klerikalnemu „Slovenskemu Gospodarju“. Vidi se, da imamo tukaj opraviti samo z umazano klerikalno dobičkarijo, zaradi katere bi nekateri radi zasejali razpor na Dolenje Štajersko.

(„Slovenski Gospodar“) je učakal svojo tridesetletnico in v nje proslavo je izšla številka z dne 4. februvarja v slavnostni obliki. Na prvi strani prinaša slike prvih treh urednikov dr. Preloga, dr. Ulage in dr. Gregorčica, potem pa zgodovinsko črtico o listu in njega urednikih. „Slovenski Gospodar“ si je za prebujo slovenskega naroda na Štajerskem pridobil nevenljivih zaslug in dasi se nismo nikdar z njim popolnoma strinjali, sosebno ne v zadnjem času, mu vendar srčno čestitamo na učakani tridesetletnici, želeč mu še obilo uspehov!

(Trst — slovansk.) Iredentovski listi bi najraje od same jeze iz kože skočili. V Rimu izhaja zelo ugleden list, kateri urejuje dobro znan profesor Gubernatis. V tem

listu je vseučilišni profesor Sergi napisal članek, v katerem dokazuje ne samo, da je Trst slovensko mesto, temveč tudi, da so na vsi beneški zemlji s početka stanovali Slovani, katere so Italijani pokvarili in raznarodili. Poleg tega pa isti profesor ostro obsoja način, po kojem preganjajo in tlačijo Italijani Slovence in Hrvate. Lahko je torej umevna jeza irredentovskih listov, katero so vzdignili zoper tako pisanje, češ, da je istemu namen hujskati Slovence in Hrvate na boj za Benetke, ter da pospešuje željo, da se na stolpu sv. Marka razvije slovanska trobojnica. Da bi kdaj Slovenci zopet poslovenili Benetke, tega nikdo ne misli, glede Trsta se pa še ni spregovorila zadnja beseda.

(Boj za slovenščino na tržaški pošti.) Tržaška posojilnica in hranilnica dobila je priporočeno pismo z nemškolaško dostavnico. Te dostavnice ni hotela podpisati in je prosila, naj se jej pismo dostavi z nemško-slovensko dostavnico. Ker posojilnica prve dostavnice ni hotela podpisati, niti ko je prišel ž njo mesto sluga poštne oficijal, naznanil jej je ta, da bode poštno vodstvo zmatrало pismo za nesprejeto in da je po preteku 7 dni vrne oddajatelju. Posojilnica in hranilnica je na to poslala k poštному ravnatelju posebno deputacijo, da bi se stvar ugodno rešila. A ta deputacija je slabo naletela. Gosp. ravnatelj Pokorny se ni postavil samo na uradno stališče, da nima od ministerstva ukaza, rabiti slovenske dostavnice, da so dostavnice za notranjo porabo in da je notranji uradni jezik nemški, nego šel je še dlje. Rekel je slovenski deputaciji, da ljudstvo sploh ne zahteva slovenskih oddajnic, da je le nekaj šuntarjev, kateri hočejo to z umetno agitacijo doseči. Potem je še zabavljал zoper Spinčiča, ki je bil razsvetlil razmere pri tržaški pošti v državnem zboru.

(Hrvatski sabor) je zavrgel izvolitev poslanca Starčevića, češ, da nima volilne pravice, ker ni upisan v imenik volilcev. Tega niso trdili, da bi po zakonu volilne pravice ne imel, samo zato ne more biti voljen, ker so ga izpustili iz imenika volilcev in se ni potegnil, da ga vanj uvrste.

(Ogerski zakoni na Reki.) Madjari so hoteli uvesti na Reki nekatere ogerske zakone. Temu se je pa mej drugim uprl tudi hrvatski ban. On pa s tem ni hotel braniti hrvatskih pravic do Reke, kajti kaj tacega mu še na misel ne pride. Samo boji se, da se na Reki upelje ogerski tiskovni zakon, ki je mnogo svobodoljubnejši nego hrvatski. Lahko bi na Reki izhajali hrvatski protivladni listi in hudo napadali Khuen-Hederwaryja.

(Italijanska nestrpnost.) Ko se je bil letos otvoril isterski deželni zbor, niso slovanski poslanci v Poreču mogli nikjer dobiti stanovanja. Zadovoljiti so se morali z dvema zelo slabima sobama v neki nižji gostilni, kjer so štirje poslanci stanovali v jedni sobi. Italijanski krčmarji so se bili pomenili, da slovanskim poslaneem ne dajo niti stanovanja niti hrane. Ta dogodek pač dovolj jasno kaže italijansko nestrpnost in zagrizenost.

(Izstop italijanskih poslancev iz dalmatinskega deželnega zbora.) Italijanski poslanec Salvi je

v dalmatinskem deželnem zboru predlagal, naj se osnuje v Spletu italijanska šola. Poslanec Borčić je odgovoril, da je zahteva neopravičena, ker v Dalmaciji prav za prav italijanskega prebivalstva niti ni. Ko je deželni zbor odklonil Salvijev predlog, so italijanski poslanci izjavili, da se sedaj ne morejo več udeleževati razprav deželnega zbora in so odšli iz dvorane. Ta korak Italijanov pa ni Hrvatov dosti prestrašil. Italijanstvo v Dalmaciji nima

posebnega pomena, kajti raztreseno je le po mestih. Skupnega italijanskega dela dežele pa ni.

(Čehi na pariški razstavi.) Češki listi naglašajo, da se Čehi razstave v Parizu ne morejo udeležiti, ako se zanje ne odkáže poseben oddelek. Če razstavijo v avstrijskem oddelku, se njih izdelki smatrajo za nemške in se ž njimi povečuje nemška slava. Čehi morajo zase razstaviti, da bode svet vedel, kaj je plod njihovega dela.

Razne vesti.

(Tat in požigalec.) Mestna policija zaprla je zaradi postopanja nekega Pavla Omejca iz Radenčič. Kakor pa se je dognalo, je ta postopač nevaren tat, ki je bil že večkrat kaznovan. Sedaj se mu očita, da je okoli binkošti minolega leta zažgal Janezu Hriberniku kočjo pod sv. Barbaro, in da je pred kratkem vlomil v klet Franceta Dobnikarja pri sv. Katarini in ukradel več steklenic žganja. Nadalje je sumljiv, da je ukradel Janezu Dobnikarju v Topolu kotel in Matiji Kerzini v Brozovici medu iz čebelnjaka.

(Tatvine.) Desetniku Josipu Dornu ukradel je v nedeljo dne 31. januarja nekdo v gostilni na Žitnem trgu št. 5 vojaški plašč sive barve s številkami 27/13. Istega dne ukradel je neznan tat bančnemu uradniku F. V. na Poljanski cesti št. 37 temnorjav menčikov brez podlage in pelerine. Čevljarskemu mojstru A. K. ukradel je nekdo na plesni veselici „pri Pepetu“ v Kolodvorskih ulicah zimsko suknjo temnorjave barve iz kocastega sukna z rudeče in modro križasto podlago. Delovodji Leonhardu Bauerju bil je ukraden iz Češnovarjeve gostilne v Kolodvorskih ulicah kovček z obleko v vrednosti okoli 30 gld. Kovček se je našel razbit pri bolnici za silo. — Mestni policijski stražnik Nikola Večerin zasačil je 8. t. m. v Predilnih ulicah delavca Matevža Božiča, ko je nesel svinčene cavi. Opazivši stražnika, je pustil cavi in zbežal. Stražnik je tekel za njim in ga ujel na Dunajski cesti. Cavi, vredne 12 gld., so bile ukradene v škodo tvrdke L. Ekerja, katera jih je imela shranjene v novi hiši ob Predilnih ulicah in za katere je Božič dobro vedel, ker je bil popred delavec pri tej tvrdki. — Bernardu Ostanku, hlapcu pri Perlesu v Prešernovih ulicah, ukradeno je bilo pet goldinarjev denarja, Alojziju Felicijanu, hlapcu ravno tam, pa jedna suknja vredna 16 gld. Tatvino izvršil je sohlavec, ki je sedaj pobegnil. — Neznani lopovi ulomili so v noči od 4. na 5. svečana t. l. v hišo beneficijata č. g. Šimona Pristava v Št. Vidu pri Zatičini, ne da bi bili kaj odnesli. Storitci se marljivo zasledujejo — Župniku v Višnji gori č. g. Jakobu Razpotniku ukradli so tekom meseca januarja t. l. neznani tatovi troje hranilničnih knjižic v skupni vrednosti 1487 gld. 6 kr., in se je ta denar v hranilnici od istih že vzdignil. Kdo je tatvino prouzročil, še ni dognano. — Dne 14. t. m. je bila ukradena Frančiški Burger iz Sp. Šiške denarnica z dvema goldinarjema in 26 kr. in z jednim cekinom, dne 16. t. m. pa delavki Jeri Verbič mošnjiček s 26 kr. Mestna policija prijela je žepno tatico Terezo S., katera je na sumu, da je tatvini izvršila. Jera Verbič je tudi že agnoscirala aretovanko, kot ono žensko, ki je pri njej v cerkvi sedela v času, ko je njej mošnjiček zmanjkjal.

(Nezgoda.) Dne 9. t. m. dopoldne srečala sta se na cesti na Rudolfovo železnico dva težko obložena voza Gašperja Šušteršiča in Glincah in Karola Treota v Ljubljani. Šušteršičev hlapec ognil se je z vozom na levo

stran proti Goršetovi hiši. Na ledeni cesti je voz spodrnil, se nagnil proti hiši in pritisnil hlapca na zid. Hlapec je tako poškodovan, da je malo upanja, da bo okrevl.

(Krvav pretep) vršil se je v Mengišu dne 3. t. m. zvečer okoli 7. ure, čegar žrtev je bil 35letni Janez Požar, delavec in oče treh nepraskrbljenih otrok. Vračal se je z dela v pivovarni. Ko vidi, da se hočejo nekateri pobatini tepsti, jih gre mirit, v istem hipu mu prizadene 18letni France Šuštar z žepnim nožem globoko rano v goltancu, tako da bode težko okrevl. Zločinca je žandarmerija še isti večer odvedla c. kr. okrajnemu sodišču v Kamnik. Skrajni čas bi že bil, da se v tem oziru pri nas kaj ukrene, ker že brez revolverja v mraku po Mengišu ni varno iti. Vidi se torej, da Kamniške planine ne hladé posebno razburjeno kri.

(Pogreša se) Josip Bezlan, 70 let star, posestnik v Savljah, ki je dne 19. m. m. odšel z doma v Ljubljano in se še dosedaj ni vrnil. Bezlan je male, suhe postave, obritega obraza in nosi rujav klobuk, dolgo rujavo suknjo in visoke čevlje.

(Pazite na otroke) V nedeljo dne 7. t. m. zvečer podal se je posestnik Jožef Skubic iz Waldhofena št. 13, občina Konj, sodni okraj Litija, s svojo ženo na obisk k pol ure od njegovega stanovanja oddaljeno prebivajočim starišem v Osredok, pustivši doma svoje tri otroke, dva dečka in jedno deklico, stare 2 do 5 let, same brez nadzorstva. Ko se vrneta imenovana okoli 2. ure zjutraj zopet domov, najdeta sobo z dimom napolnjeno in vse tri otroke na tleh ležeče mrtve. Dne 8. t. m. na domu ponesrečenih otrok vršeča se komisija litijskega sodišča je dognala, da so se vsled preobile kurjave na klopeh pri peči s seneno slamo napolnjene blazine vžgale in so po tlenji slame prouzročeni dim in plinovi prouzročili prerano smrt nesrečne dece. — Proti malomarnim starišem uvedla se je sodna preiskava.

(Ponarejen denar.) V Izlakah pri Št. Jurji, sodni okraj Litija, stanujočega posestnika hči Karolina Bregar našla je dne 15. januarja t. l. na potu iz Zagorja v Trojano mošnjiček z vsebino 4 kron dva 20 vinarjev in jeden 10 vinarjev plačujoč denar, kateri bil je pa v cellem obsegu ponarejen. Ponarejalcem se ni prišlo navzlic pridnemu zasledovanju dosedaj še na sled.

(Trije obešeni.) Dne 6. t. m. so v Zagrebu obesili morilce Brezoviča, Pavlovščaka in Vukanića, ki so bili glavni vodje stenjeviških morilcev. Lani je namreč bilo obsojenih na smrt blizu dvajset oseb iz Stenjeveca na Hrvaškem, ki so zakrivilo celo vrsto umorov. Cesar je pa potrdil smrtno kazen samo omenjenih treh. Pavlovščak je zadnjo noč pred usmrtnitvijo izpovedal več novih stvari in se je vsled tega proti nekaterim osebam v Stenjevcu začela preiskava. Zaprli so že vdovo obešenca Brezovića.

Delavcem!

Prvikrat ste poklicani, da se poslužite svoje volilne pravice. Ponujali se vam bodo razni kandidati. Stranke, ki vas dosedaj še poznati niso hotele, se vam sedaj laskajo. Zato vemo, da se vam ne bode lahko odločiti, kako bi volili. V prvi vrsti vas hočejo na svojo stran pridobiti socialisti. Ta stranka skoro nikjer še ni ničesar storila za delavce, temveč jih tolaži le z nekako korenito preosnovno človeške družbe. Da, nekatera postopanja te stranke kažejo celo, da jej je pred vsem na tem, da delavci nezadovoljni ostanejo. V nemškem državnem zboru so se socialisti upirali celo mnogim zakonom, ki bi bili v prid delavcem, češ, da vse to ne zadošča. Socialistom nočemo očitati, da bi vsaj večina iz njih resno ne gojila nazorov, katere propovedujejo, četudi vemo, da so se jih oprijeli tudi življi, ki pri stranki le dobička iščejo. Pomisliti je vendar, da je za tak prevrat, kot ga hočejo socialisti, naj se že izvrši s silo ali pa mirnim potom, treba desetletij in sedanji rod gotovo ne bode ničesar od tega imel. Veliko vprašanje je pa tudi, če bi se novi socialni red zares tako dobro obnesel, kakor se misli. Tu naj le omenimo, da je mnenje socialistov napačno, da bi morda vsi dobro živeli in malo delali, če bi se ogromni dohodki nekaterih milijonarjev razdelili. Tu ne odločuje denar, temveč jedino pridelki in izdelki, ki se pridobé.

Poleg tega je socialistična stranka jako mlačna v narodnem oziru. Sprva sploh o narodnosti ni hotela ničesar slišati, šele poslednji čas se tudi nekoliko ozira na narodne težnje, toda le bolj prisiljeno. Slovenski delavci bodo pač izprevideli, da taki stranki ne morejo oddati svojih glasov, ki jih tolaži le z daljno bodočnostjo.

Omeniti nam je še nekaj. Socialisti se radi ponašajo, da je njih stranka delavcem priborila volilno pra-

vico. V resnici pa socialisti nimajo pri tem prav nobenih zaslug. Grof Taaffe ni iz strahu pred socialisti predložil svojega načrta o volilni reformi, temveč zaradi tega, ker je hotel ž njo zjedinjeno levico, ki mu je delala težave, uničiti. Pridobil je za svojo namero krono in to je pomagalo, da volilna reforma ni več izginila z dnevnega reda. Vpliv socialistične stranke na razvoj volilne reforme je bil vsi stvari celo škodljiv. Veliko so socialistične demonstracije odvrčale državnozbornske stranke od znatnega razširjenja volilne pravice, da ne pripomorejo k socialnemu prevratu. Baš strah pred socialisti je mnogo kriv, da je volilna reforma tako nepopolna. Kandidat socialno-demokratske stranke je spoštovan obrtnik in značajan mož, ki je za svoje nazore že trpel v ječi. Toda, kdor ga je kdaj slišal govoriti na kakem shodu, vé, da bi lastnosti, ki so potrebne državnemu poslancu, pri njem zastoj iskal. O kaki večji njegovi politični izobraženosti se še govoriti ne more.

Klerikalci se bodo vam, slovenski delavci, tudi laskali, ponujajoč vam dra. Kreka. Kakšna je prijaznost klerikalcev do delavcev, je vidno iz tega, da so preprečili Taaffejevo volilno preosnovo. Na drugem mestu govorimo o tej kandidaturi obširneje.

Narodna stranka se je že takoj iz začetka odločno potegovala za volilno pravico delavcev. Ker so se jej klerikalci upirali, so narodni poslanci bili istopili iz konservativnega kluba na Dunaju. V mestnem zboru ljubljanskem se je baš na predlog sedanjega njenega kandidata za peto kurijo bila vzprejela resolucija za občno volilno pravico. Sicer se je pa narodna stranka tudi ob vsaki priliki poganjala za pravice delavskega stanu. Zato upamo, da boste delavci vse to dobro premislili in pri volitvah dali glasove njenemu kandidatu in narodnim volilnim možem.

Tržne cene v Ljubljani

17. februvarja 1897.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	8 30	Špeh povojen, kgr.	66
Rež,	6 40	Surovo maslo,	80
Ječmen,	5 50	Jajce, jedno	2
Oves,	6 20	Mleko, liter	10
Ajda,	7	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	7	Telečje	66
Koruza,	5	Svinjsko	58
Krompir,	2 20	Koštrunovo	40
Leča,	12	Pišanec	60
Grah,	12	Golob	18
Fižol,	10	Seno, 100 kilo	2 50
Maslo, kgr.	90	Slama,	2 30
Mast,	70	Drva, trda, 4 metr.	6 80
Špeh svež	64	" mehka, 4 "	5

V Žerovnici na Gorenjskem

tik železniške postaje je na prodaj

hiša št. 28

z gospodarskimi poslopji in lepim sadnim vrtom, dalje njive za 35 mernikov posetve in dva drvošča skupno ali pa tudi po kosih.

Natančneje se poizvé pri posestnici Mini Smolej v Žerovnici hiša št. 28, pošta Lesce.

Prihodnja številka „RODOLJUBA“ izide dne 6. marca 1897.

Vizitnice

priporoča „Národna Tiskarna“.

Lekarna „pri Mariji Pomagaj“ v Ljubljani.

Novo urejena

lekarna „pri Mariji Pomagaj“

M. Leusteka, Resljeva cesta št. 1

po eg mesarskega mostu v Ljubljani

priporoča gospodarjem in kmetovalcem - živinorejcem

izvrstni redilni prah za živino

konje, govedo in prašiče

jeden zavojček z rab. navodom 30 kr., dvakrat toliko 50 kr.

Velika zaloga vseh preizkušenih, izbornu delujočih domačih zdravil, katera se po časnikih in cenikih priporočajo kot izvrstna sredstva proti raznim boleznim. — Razpošilja se vsak dan dvakrat s pošto.

Resljeva cesta št. 1 poleg mesarskega mostu.

Loterijske srečke.

Dunaj, dné 6. februvarja: 42, 23, 62, 64, 65.
 Brno, dné 10. februvarja: 75, 33, 82, 46, 86.
 Trst, dné 13. februvarja: 35, 57, 30, 66, 23.
 Praga, dné 17. februvarja: 51, 77, 46, 44, 60.
 Gradec, dné 6. februvarja: 9, 85, 63, 28, 48.

Deloljubne osebe

povsod
 katere iščejo trajni denarni zaslužek
 naj pismeno povprašujejo pod „Zukunftsvorsorge“ Gradec,
 poste restante.

Kdo pije
Kathreiner-
Kneippovo sladno kavo?

Vsak, kdor hoče svoje zdravje ohraniti in utrditi, pa ob enem noče pogrešati prijetnega kavinega užitka. Bobova kava je, kakor znano, škodljiva, ker preveč živce razburja; ako se jej pa Kathreinerjeva primeša, jej odvzame škodljive učinke.*****

Vsak jo pije, ki se ne čuti prav zdravega. Posebno za take, ki bolehájo na živcih ali v želódcu, izkazala se je Kathreinerjeva kava, čista brez primesi, v tisočerihi slučajih kot najboljša, najzdravejša in lahko prebavljiva pijača.

Vsak otrok in vsaka ženska naj pije Kathreinerjevo kavo, ki je tečna in se prilega slabemu in rahlemu telesu, naj bo že čista ali mešana z bobovo kavo. S svojim prijetnim, milim okusom se kmalo vsem prikupi. *****

Vsak, ki hoče pri gospodarstvu kaj prihraniti in vendar uživati okusno in zdravo kavo, naj si kupi Kathreinerjevo kavo. Naj bo čista ali mešana z bobovo, ugajala bo pa okus vsakomu.*****

Kathreiner-Kneippova sladna kava je v resnici zdrava družinska pijača, čist prirodan plod v celih zrnih, iz najboljšega slada izdelana in po Kathreinerjevem, v vseh deželah priznanem in od največjavnějšíh strokovnjakov preskušnem načinu z okusom prave bobove kave prekisana. Kathreinerjeva kava združuje toraj v sebi prijetni okus ptuje bobove kave in vse od zdravnikov priznane dobre lastnosti domačega slada.

Prošnja: Kdor noče biti goljufan in oškodovan, naj pazi pri nakupu na varnostno znamko in na obliko na strani naslikanega izvirnega zavoja z imenom **Kathreiner**.

Zavoji brez imena „Kathreiner“ niso pristni.

Meni diši najbolje!